

إِلَهِي إِنْ كُنْتُ غَيْرَ مُسْتَأْهِلٍ فَأَنْتَ أَهْلٌ أَنْ تَجُودَ عَلَيَّ بِفَضْلِ سَعَتِكَ ...

معبود من! اگر من شایستگی دریافت رحمت تو را ندارم، از تو سزاوار است که با گشایش پهناورت بر من ببخشایی ...

شایستگی نداشتن بندگان برای کسب رحمت الهی

از میان آنچه اهل بیت علیهم السلام در مناجات هایشان مطرح کرده اند این بوده است که از پروردگارشان، می خواستند که با آنها آن گونه که سزاوار خداوندی اوست رفتار کند، نه آن چنان که در خور آنها است؛ یعنی خداوند به فضل خود نظر افکند نه به اعمال ناچیز بندگان.

برای نمونه، در دعای پر فیض سمات این عبارت دو بار ذکر شده است: «وَأَفْعَلُ بِي مَا أَنْتَ أَهْلُهُ وَ لَا تَفْعَلُ بِي مَا أَنَا أَهْلُهُ؛ پروردگارا! با من آنچه سزاوار توست رفتار نما و آن گونه که لیاقت من است رفتار نفرما».

لذا از این فراز دو نکته قابل دریافت است:

۱ - امام علیه السلام می خواهد بگوید: اگر من، سزاوار دریافت رحمت نمی باشم، تو اهل جود و رحمتی و از این طریق مرا مشمول رحمت خواهی نمود؛ و اینکه بنده

به هر حالی شایستگی دریافت رحمتِ الهی را ندارد، بلکه این خداوند است که با فضل و رحمتش بنده اش را در می یابد.

۲ - ناچیز شمردن خویش و اعمال نیک خود و چشم دوختن به جود و رحمت خداوندی.

همان گونه که سید الساجدین علیه السلام در دعای ابو حمزه ثمالی این گونه به خداوند خویش عرضه می دارد: " وَ مَا أَنَا يَا رَبِّ وَ مَا خَطْرِي هَبْنِي بِفَضْلِكَ وَ تَصَدَّقْ عَلَيَّ بِعَفْوِكَ: من که می باشم ای پروردگار من! و چه مقامی نزد تو دارم؟ مرا به فضل و کرمت ببخش و به عفو رحمتت بر من منت گذار".

حوزه نت

حاصل بحث این فقره از مناجات این شد که این فقره الهام بخش امیدواری به رحمت بی پایان حضرت ارحم الراحمین است، و گناهکار اگر چه از شایستگی رحمت حضرتش به مقتضای آلودگی عمیق، به دور افتاده باشد و غضب دامنگیرش شده است ولی رحمت پروردگار که «وسعت کلّ شیء» حتی بر غضب و ضلال احاطه دارد، و می تواند از غضب و سخط خداوند متعال، به ذات او که «کتب علی نفسه الرحمة»، پناه برد که «مبدل السيئات باضعافها إلى الحسنات» است.

شرح مناجات شعبانیه ص: ۱۰۳